

## Búcsú **Eörsi Istvántól**

Gyűlölte az elnyomást, gyűlölte a hajbókoló tekintélytiszteletet és mindenekelőtt mérhetetlen és tiszta szakszerű kritikával illetve az autoriter tekintélyelvű, gyakran nácizmusra hajazó jobboldaliságot. Magával szemben irgalmatlan volt. Beismerte fiatalkori „sztálinista tévelygéseit” szégyellte Rákosi Mátyáshoz írt verseit. Televízióban már a rendszerváltás hajnalán nyilatkozott arról, hogy „micsoda megveszekedett marhaságot, gyalázatosságot produkáltam... de én legalább tanultam, én dolgoztam magamon, és ha kell maróluggal mosom le a rámtapadt ocsmányságot”.



Nehéz elhinni. Jóformán lehetetlen. Csütörtökön reggel futott be a tragikus hír, **Eörsi István**, a kiváló író, költő, publicista, a jeles fordító, Kossuth-díjas művész – sokunk testi-lelki jóbarátja – meghalt. Tudtuk, hosszú ideje gyógyíthatatlan betegség gyötörte, de mégis hihetetlen a gyász hír. **Eörsi**, akinek 1956-os bebörtönzésétől szinte élete utolsó pillanatáig nem adatott meg könnyű sors, maga volt a megtestesült életerő. Megpróbáltatásait csodálatos derűvel, iróniával és öniróniával fogadta, mindenhol ott volt, ahol egy becsületes embernek és egy demokratának jelen kell lenni. Szavaival, tetteivel 1956-os börtönéből szabadulva, a demokratikus ellenzékben épp úgy, mint a Szabad Demokraták Szövetségében (amelynek ugyan alapító tagja volt, de szabad szelleme még a laza kötetmeket sem bírta, ezért a pártból kilépett), s a közélet minden színterén **Eörsi István** a demokrácia élő lelkiismerete volt. Több mint 35 kötetes versekből, drámákból, novellákból, esszékből álló életműve csak úgy, mint remek fordításai, mindenekelőtt Lukács György fordítása a jelenkori magyar irodalom és újságírás legnagyobbjai közé helyezi őt. De mintha ennek a munkamegszállott, örökké dolgozó embernek csak kiegészítő tevékenysége lett volna az írás. Illetve, írásaiban, főleg publicisztikáiban ugyanazt képviselte, mint előszóiban történő megnyilatkozásaiban. Igazságérzete, szociális érzékenysége, a legnemesebb formában vállalt baloldalisága arra predesztinálta – mint ahogy önironikusan mondta, „arra ítéltetem, hogy ne fogjam be a pofámat” –, hogy ahol gyalázatot, sérelmet, igazságtalanságot látott, ott szót emelt. Nem félt a hatalmasságoktól, ha úgy látta jónak, szembefordult saját barátaival, szabaddemokrata párttársaival is, **Eörsi István** maga volt a megtestesült igazságszeretet és erkölcsi helytállás. Gyűlölte az elnyomást, gyűlölte a hajbókoló tekintélytiszteletet és mindenekelőtt mérhetetlen és tiszta szakszerű kritikával illetve az autoriter tekintélyelvű, gyakran nácizmusra hajazó jobboldaliságot. Magával szemben irgalmatlan volt. Beismerte fiatalkori „sztálinista tévelygéseit” szégyellte Rákosi Mátyáshoz írt verseit. Televízióban már a rendszerváltás hajnalán nyilatkozott arról, hogy „micsoda megveszekedett marhaságot,

gyalázatosságot produkáltam... de én legalább tanultam, én dolgoztam magamon, és ha kell marólúggal mosom le a rámtapadt ocsmányságot”.  
**Eörsinek** nem kellett marólúghoz folyamodnia! 1956-tól a demokráciának, az igazságosságnak, a szociális egyenlőségnek, nála bátrabb, emelkedettebb szavú szószólója nemigen akadt magyar földön. Íróként, művészként, műfordítóként hallatlanul érzékeny, állandóan a nagy erkölcsi dilemmákat, a történelem szörnyű ellentmondásait kutatta, akár Heinérol, akár Kleistról írt, akár publicisztikára fordította a szót. A Népszava egyik kiváló egy időben saját rovatban dolgozó munkatársát is gyászolja benne.  
**Eörsi István** éppen kérlelhetetlen és konok igazságkeresésével bizony nehéz ember volt. Nehéz volt vele élni. Nélküle sokkal nehezebb lesz.

Szász István  
Népszava



Eörsi István a tárgyaláson